

De scđo pcepto.

Non assumes nomē dei tui in vanum. Exod. xx. Ubi s̄m Aug. phibet iuramentum frivolum et etiam piurium. vterq; enīz z qui p nihilo iurat. z q̄ false iurat nomen dei assumit in vanum. **¶** Sciendū q̄ q̄libet debet sibi cauere ne assuescat iurare. Primo ideo. quia q̄ frequenter iurat repletur omni iniquitate. Unde Eccl. 23. Vir multum iurans replebitur iniquitate. z non recedet a domo ei⁹ plaga. Ergo illi qui solent frequenter iurare. pessimi homines efficiunt. z replebunt non solum cum vna iniquitate. s̄ cum omni iniquitate. Secdo quia ille q̄ licitum iuramentum facit ip̄e quasi laqueum ad collum suum ponit. iuxta illud Prouer. vi. In laqueatus es verbis oris tui. z captus p̄ris sermonibus. Quando vero licitum iuramentum transgredit. ip̄e laqueo illo quasi p̄ris manibus se strangulat. Ergo quot iuramenta etiam licita quis facit. tot laqueos sp̄ualit̄ ad collum sibi ponit. z q̄ cito vnum de his transgressus fuerit tam cito seip̄m sp̄itualit̄ occidit. Tercio ille q̄ piurat fur z sacrilegus esse videt. Contrectat enim rē alienā inuito dño. z cum hoc rē sacram. qz nomē dñi in vanum assumit contra phibitōem illam sibi ac cuilibet homini factam in secundo pcepto vbi d̄r. Non assumes nomē domini dei tui in vanum. Ergo contra illud pceptum sunt rebelles deoz inobedientes qui sic iurant. Quarto qz talis videt eē falsarius. hoc em̄ patet ex eo qz si q̄s sigillo alicui⁹ dñi sibi commisso ad p̄firmandā aliquā veritatē vteret ad aliud p̄firmandū. ip̄e falsari⁹ iudicaretur. Sic cū d̄s pmiserit hoībz vt assumant nomē suū ad p̄firmatōem v̄itatē. si vrantur ad p̄firmatōem falsitatē. ip̄i falsarij sūt. z quo ad deū excomunicati excomunicatōe illa que habetur p̄ima ad 1. Co-

rin. xvi. Si q̄s non amat dñm Jesum ch̄m. anathema sit. Quinto qz iste qui scienter piurat ip̄e p̄ter morē aliorū peccantium vult deum inuolere i p̄ccō suo. Cum em̄ iurare s̄m Aug. sit deū in testem adducere ad testificandum sibi. et scđm hoc talis inquantū in se ē vult maius malum facere q̄ crucifixoꝝ eius. Ipi em̄ intulerūt xp̄o tantū malū pene ip̄e vult eum inuolere in malum. culpe quod deterior est. Sexto. qz deterior videtur esse talis q̄ q̄ sunt i inferno. hoc p̄z qz cum i noīe ihu omīe genu flectat celestium terrestriū z infernoū. vt legitur ad Phil. ij. Ille p̄o q̄ piurat deterior videt eē illis q̄ sunt i inferno. qz nomē dei nō venterur. s̄ scient̄ z p̄tinaciter p̄ ipsius scrip̄tū nomen iurat. imo aliqualit̄ videt eē deterior ip̄is demonibz. qz demones terretur a nomīe ihu. Septimo qz sacra scriptura notant̄ dissuadet iuramentū propter magnum periculum piurij. Unde Matth. v. Ego aut̄ dico vobis. nolite iurare neq; p̄ celum neq; p̄ terram. Unde Eccl. 23. Iuratiōi non assuescat os tuum. Multi em̄ sunt casus in illa. Unde Aug. in li. de mēdacio. Dico vob nō iurare oīno nescz iurando ex facilitate pueniatur ad consuetudinē. ex consuetudine et facilitate in piurium decidatur. Quia scđm Chry. sup̄ Matth. Nemo est q̄ frequenter iurat qn̄ aliquādo piuret. Ergo dñs phibet nobis signant̄ i scđo pcepto dices. Non assumes. zc. **¶** Sciendū qz contra hoc pceptum faciunt. xv. ḡna hoīm. **¶** Primi nominantes deū vanez sine causa z timorez ex consuetudinē quāuis hoc idē s̄t v̄ez z licituz qd̄ iurāt. tamē peccant qz sic nomen dei sine causa et ratione nominant. vt d̄o p̄ deū cras ibo ad eccliam v̄l ad s̄monē v̄l p̄ deum cras comedam v̄l ieiunabo vel edrabo. v̄l hoc v̄l illud faciam. z sic d̄ alijs iuramentis vt cōmunit̄. Sic i q̄tidianis iuramentis ex quadā leuitate. v̄l cursu p̄borum v̄l consuetudinē factis peccat.

E De secūdo

venialit. cū talia iuramenta q̄ sic ex leuitate fiant non sint sp̄ peccā mortalia. Nā sicut dicit Raymū. Si iurat in cōi locutione aliquō licitū. sic fit in iuramentis q̄ tidianis q̄ fiunt sine solēnitare ex cursu p̄boz ex quadā leuitate mala p̄suetudine dicitur tamē licita. vt p̄ deū cras ibo ad eccliam v̄l comedā. hoc veniale ē. Concordat Innocētius et etiaz Bern. i glo. sup̄ capitulo. Sic n̄ris. Tamē sciēduz q̄ n̄ ē cautū sic iurare quāuis vez sit ex leuitate p̄suetudie fiat. q̄ s̄z Chryso. sup̄ Math. Nemo ē qui frequēt iurat quā aliqui piuret. ¶ Sc̄d̄i q̄ sciēt s̄m iurāt siue ioco siue serio: mortale ē. quia s̄m b̄m Tho. sc̄da sc̄de. q. 98. nō excusatur a mortali peccato qui ioco se per iurat. quia non euitat diuinam irreuerentiam. imo quāntū ad aliqd̄ magis auget. Itē sc̄dm̄ eū dē b̄m Tho. vt supra vbi dicit q̄ ille qui ex lapsu lingue iurat: si q̄ dē aduertat se iurare et falsum eē qd̄ iurat. non excusatur a peccō mortali. sic neq̄ a dei contēptu. Si autem hoc nō aduertat. tunc non videtur habere intētionem iurandi. et ideo a crimine piurij excusatur. ista etiam patent in summa p̄sani. periurium. Quarto ex isto possim⁹ elicere q̄ isti incaute faciunt. qui in ioco scienter falsum iurāt trufando v̄l deridēdo alios. Itē non ē bonuz aliquibz mulieribus que pueris suis iurant v̄bis qd̄ tamē factis non intēdunt. vt dō p̄ deū v̄l p̄ animam meam si non tacebis ad plateaz te p̄iciā. et sic d̄ alijs. ¶ Tertij sunt qui sciēt dolose et fraudulentē iurant. vt in p̄tractibz. p̄imum suū deicipiēdo vt iurando rē suam meliorē esse q̄ sit. v̄l etiam q̄ plus sibi constiterit q̄ fecit. vel etiam q̄ plus sibi in illa ciuitate soluisset. Itē qui in sup̄iori parte ponunt qd̄ bonū ē. et in medio miscēt illud quod defectuosum ē. Et sic iurant q̄ totum sit sic vt sup̄ius apparet. et sic p̄imum suum decipiunt. Et oēs isti tenentur recompensare damni p̄ximū et duplicat pec-

cant p̄tra deum et p̄ximū. ¶ Unde Iste de summo bono. Qui dolose iurat dicitur p̄l̄ reus sit. quia nomen dei inuaniū sumit. et p̄imum dolo capit. Unde etiaz Aug⁹. d̄ verbis apostoli ser. 23. Tāru mali h̄z falsa iuratio q̄ etiā qui lapides colunt timeant falsum iurare p̄ lapides. Tu vero nō times deum p̄sentem et deum viuētē. Item etiam quandoq̄ in paruis aliqui deceptorie iurāt. s̄bi grati vt qui habent vendere coclearia iurāt v̄l etiam rustici vitulos v̄l oves in v̄llis. qui quandoq̄ multa iuramenta faciunt q̄bus p̄imos suos decipiunt. Et quandoq̄ per talia iuramenta modicum lucrantur. cum tamen qui libet christian⁹ p̄ vno toto regno v̄l p̄ toto mundo semel piurare non deberet. ¶ Item aliqui dicūt q̄ non possunt vere dēre vel emere nisi iurent. et allegant q̄ si semp̄ veritatē deberent loqui et non iurare. oporteret eos mendicare. quod tñ nō est verum. quod patet in Ps̄ dicere. Nūq̄ vidi iustū derelictū. nec semen ei⁹ querens panem. Ergo q̄ iustus esset. et deū vera c̄ p̄ oculis haberet. ip̄e eum nunquam desereret. Quarto sunt qui iurāt p̄ orationez dubiam siue in discretam vt cum quis iurat de quo dubitat. et si exposito et deliberato anō sic iurat. mortale est. quia discrimini se exponit talis sic iurans. etiam si postmodum cognouerit q̄ vez fuit qd̄ sic sub dubio p̄iiciurauit tñ q̄uit peccat. Ergo si ynq̄ sic sub dubio iurasti v̄l aliquid sub fide tua asseruisti vel affirmasti. de quo tamen certitudinem non habuisti. cōfiteri et penitere debes. ¶ Quinti s̄z q̄ iurāt execrabilit̄ vt illi q̄ iurāt p̄ intestina dei. v̄l p̄ pulmonē dei. vel per caput vel per alia membra dei. Et tal' sic iurans si cleric⁹ ē. d̄z deponi. si laic⁹ fuerit anathematizari. 22. q. p̄. Si q̄s p̄ capillum. Itē irreuerent' iurādo. vt cū q̄s iurat sine causa p̄ quinq̄ vulnēra xp̄i. v̄l p̄ mortē. v̄l p̄ sanguinē xp̄i. hec em iuram

ta iuramentis...
biblicis...
romā...
ta...
vi...
ta...
la...
iuramenta...
in...
vel...
ta...
tunc...
v...
sed...
C...
bor...
p̄...
dicit...
fuit...
g...
nem...
vel...
blasphemiam...
verborum...
tali...
ea...
el...
nant...
non...
dicit...
de...
bus...
lum...
Et...
mat...
aliqui...
cru...
unde...
v...
illa...
ent...
les...
cre...
ra...
suis...
cur...
to...
ndam...
manus...

precepto

ra q̄ntūcumq̄ sint h̄a. tñ sūt vitā da. z p/
 bibēda. qz sonāt in blasphemiā z irreue-
 rentiā dei. **D**agna em̄ ē dei irreueren-
 tia. p̄ciosa sua vulnera inuanū assumere
 vñ nob̄ tota salus effluxit. **I**do si talia
 iuramēta ex deliberatiōe fiāt sūt morta-
 lia p̄cā p̄t qd̄ er̄ in aliqb̄ terris talia
 iuramenta sic sūt restricta q̄: quicumq̄
 in talibus offendit. aurem vel linguam
 vel digitum perdit. **S**i aut̄ talia iuramē-
 ta stant ex cursu lingue v̄l in deliberate.
 tunc s̄m Henricū d̄ firmaria sunt p̄cā
 venialia sicut p̄mi motus infidelitatis.
Sed s̄m b̄m Tho. sc̄da sc̄de. q. xiiij.
Notandū q̄ blasphemiā absq̄ deli-
 beratione ex surreptione p̄t p̄tingere du-
 p̄t **U**no mō q̄ vñ nō aduertit hoc qd̄
 dicit esse blasphemiam. vt cum aliquis
 subito ex aliqua passione in verba ima-
 ginaria prorumpit. quorū significatio-
 nem non considerat vel aduertit hoc eē
 blasphemiam considerans significata
 verborum. **E**t tunc nō excusant a mor-
 tali peccato. sicut nec ille q̄ ex subito mo-
 tu ire aliquem occidit. **E**x illo possum⁹
 elicere q̄ periculose iurant isti z blasphe-
 mant. qui ex cōsuetudine mala sic iurāt
 non habentes intentionem se emēdan-
 di vel dimittendi **E**t quandoq̄ tales a
 deo puniuntur in eisdem membris in q̄
 bus deum blasphemauerunt z creatorē
 suum z redemptorem **E**t tales blasphe-
 matores peiores s̄t iudeis. quia christū
 aliquāter ignorant z vulnerauerunt z
 crucifixerunt. **U**nde Apo. **S**i cogno-
 uissent nūquā d̄m gl̄ie crucifixissent. lz
 illa ignorātia eos nō excusauit. qz nolu-
 erūt cognoscere ip̄m eē filiū dei. **S**z ta-
 les blasphemātes sciūt z credūt hūc esse
 creatorē suū per cuius membra z vulne-
 ra sic execrabiler iurant. ergo ip̄s chri-
 stus non potest pro eis rogare patres si-
 cut p̄ crucifixoribus suis fecit. pendens
 in cruce dicens **P**ater ignosce illis quia
 nesciunt quid faciunt. **S**ed illi blasphe-
 matores sciunt z cognoscunt q̄ p̄tra de-

um faciunt. quia ei⁹ filium in q̄ntum in
 eis ceterū crucifigunt. **U**nd aplūs ad
 Heb. vi. **R**ursum crucifigentes filium
 dei. **I**tem peiores sūt canibus. quia ca-
 nis non mordet dominum suum sed ap-
 plaudit ei. **S**ed blasphemus eodē ore
 quovinum bibit z donū dei recipit. d̄cū
 blasphemat. **U**nd ep̄s **R**etribuebant
 mihi mala p̄ bonis. **E**t alibi scriptū ē
Eccl. xxix. **P**ascet z potabit ingratos z
 adhuc amara audiet. **H**irū est q̄ de⁹
 vñ q̄ permittit vinum in abūdantia cre-
 scere. cuz tot blasphemie sibi inferuntur
 a potatorib⁹ ipsi vini **I**tem tales pe-
 iores sunt omni creatura. quia omnis
 creatura laudat suum creatorem. imo
 omnis creatura incitat ad laudandum
 deum in continuo suo cursu. **A**rbores
 z herbe se erigendo z crescendo supra se
 erga creatorem suum. **A**ues in cantan-
 do. sol in lucendo. z sic de alijs **S**z blas-
 phemans. in illo membro deum in ho-
 norat in quo euz ip̄s deus p̄ ceteris cre-
 aturis honorauit. scilicet in lingua **U**n-
 de Aristoteles in libro politicorum **N**ul-
 lum enim animalium naturaliter habz
 sermonem nisi homo. **E**t hanc linguaz
 homo accepit. vt deum laudaret p̄ ce-
 teris creaturis irrationabilibus. **I**tem
 blasphemā est peccatum diabolicum.
 quia est loquela infernalis. **U**nd Apo-
 caly. **B**lasphemauerunt deum celi pre-
 doloibus. **E**rgo tales hic addiscūt de-
 um blasphemare. quod est opus dam-
 natorum vt in futuro eo melius sciāt.
Item blasphemus habet linguam
 diabolicam. quia diabolus loquitur p̄
 blasphemos. sicut sp̄ritus sanctus p̄ bo-
 nos. **U**nde **M**athei decimo. **N**on e-
 nim vos estis qui loquimini. sed sp̄ritus
 patris vestri qui loquitur in vobis.
Sciendum q̄ aliqui dicunt si non
 iurarem tunc nullus me timeret nec ali-
 quis reputaret me aliquid esse vt ergo
 timeantur z magis reputentur iurant vt
 deum blasphemant. **O** miser homo

De secūdo

queris honorem vbi inuenies eternam confusionē. **I**te aliq̄ licet non p̄tinaciter blasphement. tamē sanguinēz mortem ch̄zi frequent̄ z sine causa nominant vt dicendo in vulgari. heilige blut es gat dem also vbel. v̄ sic. heilige marter wie ist es dir beschehen. z sic d̄ alijs. **I**te aliq̄ iurant z non nominant creatore sed creaturas. vt dicendo. **B**ocks blut. **C**ontra quos d̄t **Augu**⁹. de p̄bis apli f̄mone. xxiij. **E**cce dico charitati vestre q̄ q̄ false iurat p̄ lapidem piurus est. q̄/uis non audiat. tamen eius creatorē in testem accipit. **I**tem. **J**aco. v. Nolite iurare neq̄ p̄ celum neq̄ p̄ terrā. **I**te contra eosdem dicit ch̄s in euangelio. **E**go aut̄ dico vobis. nolite iurare. s̄ sit f̄mone vester est. non non. **E**t p̄ hoc p̄z scilz ex p̄bis ch̄zi q̄ rep̄hensibiles s̄z isti qui totiens iurant. q̄uis p̄tinacit̄ non blasphement. scz nominādo vulnera v̄ mortem xp̄i. **S**ed qui sic iurant. scz per deum viuū. vel p̄ deum sanctum v̄ per omnes sanctos sine omni causaz necessitate ex mala consuetudie. tales merito cogitare debent dictum xp̄i. qui dicit **M**ath. xij. **D**e omni p̄bo ocioso qd̄ locu. fue. ho. red. zc. **M**ulto strictius exiget̄ a nobis ratio de talibus iuramētis **S**i aut̄ p̄ponis te emendare a modo z p̄ba tua simpl̄r scdm̄ dictum euangelij explanare scz dicendo est est. non non **E**t si postmodum ex lapsu lingue iuras tunc immediate cōteri debes de hoc. et dicynum aue maria beate p̄ginī tūc ip̄a impetrabit tibi gr̄az a filio suo vt amplius eo melius tibi caueas ne recidues. **E**t **I**te quantitas hui⁹ p̄cc̄i p̄z ex pena qua legitur punitum esse h̄ pecatū tā ī nouo q̄ ī ve. testa. **U**n̄ legitur **L**eu. 24. **E**cce igressus fili⁹ mulier⁹ israhelitis quē pepit d̄ viro egyptio iuragar̄ e cū viro israhelita. **L**unq̄ blasphemasset z maledixisset nomē dei adduct⁹ ē ad **M**oyse z **A**ron q̄ duxerūt eum ad carcerem donec noscerēt qd̄ iuberet

dñs de eo fieri. qui locutus est ad moyse sen dicens. **E**duc blasphemuz extra castra z ponant illi qui audierunt manus super caput eius. z lapidet eum popul⁹ vniuersus. quod z factum est. **D**einde pmulgauit deus legē de pena blasphemorum dicens: **L**oquere ad filios israhel. **H**omo qui blasphemauerit nomen domini. morte moriatur. lapidibus opprimet eum omnis multitudo populi. **S**i iam omnes blasphematores lapidari deberent q̄ plures iam in mundo essent. **I**tem puniunt etiam a deo quādoq̄ i p̄sentivita. z hoc subitanea morte. **U**nde refert **G**regorius in dialogo q̄ qd̄dam ciuis rome tenere dilexit quendam puerum quinq̄ annorum. qui cōsuetus erat blasphemare nomen domini. statim quando animo eius aliqd̄ obstitisset. **Q**uadam autē die cum pat̄ ei teneret eum in brachijs. clamauit puer maliz nigri homines veniunt q̄ metolere volunt. **Q**ui cum hoc dixisset. nomē dñi blasphemauit z aīam reddidit **S**i deus in puero quandoq̄ q̄nq̄ annorū v̄ndicauit peccatū istud. nunquaz parceret adultis **S**exti sunt qui plena voluntate disponunt solēniter z manifeste piurare. z anteq̄ piurant vidēt piurā cēsendi. qz d̄s non iudicat ex operib⁹ s̄ cogitationib⁹. vt p̄z. 22. q. 2. **E**rgo si ynq̄ ad iudiciū accessisti in illa intentōe q̄ piurare voluisti. penitere z cōfiteri debes qz coram d̄o piurus es. **E**x p̄lū d̄ duob⁹ ciuib⁹ quoz vn⁹ cessit alteri summā pecunie. **S**ed postq̄ termin⁹ solutiōis aduenit. tūc ille simpl̄r negauit pecuniā **Q**ui p̄ductus ad iudiciū. itez p̄stanter negauit z ei p̄ pecuniā iurare voluit **L**ū q̄ flexerit genua ad iurādū. obmutuit z nihil loq̄ potuit. s̄ erect⁹ e cōuerso loq̄ lam reaccepit **Q**ui itez sc̄d̄ a vice genua flexit z iurare voluit tūc itez obmutuit z sic manifeste omnibus innotuit q̄ piurare voluit. **S**eptimi cum quis iurat se aliqd̄ factur⁹ qd̄ est illicitū. sicut verbe

vere p̄mit̄ vel v̄ndicare se dicit
cūq̄ mouit̄ vel etiam si boni
cōfiteat̄ qd̄ p̄ p̄ba saluare
cere. v̄ndicādam dare vel ali
sc̄d̄. t̄ de alijs. **S**i ex cer
tu sc̄d̄. p̄mit̄. z p̄ccat̄
do mortalit̄. sed non peccat̄ q̄
do. **I**tem d̄. s̄ summo
malis p̄mit̄ sc̄d̄ de sc̄d̄
voto m̄ta d̄ccetum. **S**i
pro sc̄d̄. v̄ndicā. v̄ndicā p̄
q̄ casu frangendum est
le. qz non peccat̄ frangēdo
iurando. z p̄ccat̄ t̄nē ma
ter. ex p̄ccat̄ sc̄d̄. sc̄d̄
soluere. **I**tem d̄. s̄ sc̄d̄
Non est obuiandum iuram
malum iurare p̄mit̄. v̄
ocidit̄. z **E**t sc̄d̄. sc̄d̄
iuramentum tale. q̄ si agnit
p̄mit̄. **Q**uam iurā q̄
frangit̄. **I**tem aut̄
v̄ndicā. sc̄d̄. sc̄d̄
hoc aīm. q̄ sc̄d̄. sc̄d̄
sp̄d̄. sc̄d̄. **S**i q̄
credidit̄ se n̄ posse soluere
Si q̄ ab initio se credebat
posse soluere non piurabat
ei posse suum non est piurā
sc̄d̄. sc̄d̄. sc̄d̄. sc̄d̄
piurā. sc̄d̄. sc̄d̄. sc̄d̄
sc̄d̄. **T**omas sc̄d̄. sc̄d̄. q.
quater. multoies illi m̄da
quater. p̄mit̄. sc̄d̄. sc̄d̄
nū. p̄mit̄. quod tamē n̄
vel si iurandū. tamē postea p̄
non faciunt. ob̄ p̄mit̄. sc̄d̄
iurō. em. de. d̄. d̄. p̄ra. v̄
d̄. sc̄d̄. p̄mit̄. **S**i tamē
si aliq̄s p̄mit̄. aliq̄. sc̄d̄
se soluere. sc̄d̄. sc̄d̄. sc̄d̄.
facit̄. z si p̄mit̄. em̄. iurē
soluere. sc̄d̄. sc̄d̄. sc̄d̄. nō. p̄
p̄mit̄. p̄mit̄. p̄mit̄. p̄mit̄. d̄
est. **E**t sc̄d̄. sc̄d̄. sc̄d̄. sc̄d̄
s̄. p̄mit̄. sc̄d̄. sc̄d̄. p̄mit̄.

rare, p̄ximū. vel vindicare se de isto quo
 aiq̄ modo p̄t. vel etiam si bonū q̄d fa-
 ciēdū eēt p̄ deo z p̄ ppria salute vellet fa-
 cere. vt elemosynam dare vel aliquē ho-
 spitare. z sic de alijs. **S**i ex certa mali-
 tia sic iurat. periurat. z peccat sic iuran-
 do mortalit. sed non peccat p̄trauēien-
 do. **U**nde **F**ido. d̄ summo bono. **I**n
 malis p̄missis rescinde fidem: z i turpi
 voto muta decretum: **S**i autē ex abru-
 pto sic iurauerit. venialit peccat z i vtro-
 q̄ casu frangendum est iuramētum ta-
 le. qz non peccat frangēdo. sed peccauit
 iurando. z p̄titeri tenet maxie cum scien-
 ter z ex proposito sic iurauit. sed non debet
 soluere. **U**nde **F**ido. d̄ summo bono.
Non est obfluandum iuramētum quo
 malum icauere p̄mittitur. vt fornicariū v̄l
 occidere. zc. **T**olerabilius est nō iplere
 iuramentum tale. q̄ i flagitio stabiliter
 p̄manere. **U**et auti sunt q̄ iurant z in-
 fringunt postea. **U**trum autē ille qui cre-
 ditōri iurassz soluere ad certū terminū z
 hoc ei infringeret sit cēsendus p̄iur⁹. **R**e-
 spōdeō scdm **H**ost. **S**i quādo iurabat
 credebat se nō posse soluere tūc p̄iurabat
Sizo ab initio se credebat probabilit
 posse soluere non p̄iurabat z si postea fe-
 cit posse suum non est p̄iurus. **S**z si po-
 stea lapsō termino posset z nō p̄solueret
 p̄iurus esset. extra de dolo z cōtu. **C**on-
 cordat **T**homas scda scde. q. 89 **Q**u
 grauitē z multoties illi mēdaces delin-
 quunt q̄ p̄ximis suis sup certum termi-
 nū p̄mittunt. quod tamē nō intendunt
 vel si intendunt. tamē postea posse suum
 non faciunt. z sic p̄missum infringūt z so-
 lutōem de die i diem p̄tra voluntatē cre-
 ditōris p̄ducūt. **S**ed tamē sciēdum q̄
 si aliq̄s paup̄ alicui creditōri p̄mitteret
 se solutū sup certū terminū. z posse suū
 facerz: z si impedimentū interueniret q̄
 soluere sup terminum nō posset. tūc talis
 pauperi plangatio p̄pter deū cōcedēda
 est. **E**t creditōr cū tali charitate z cōpas-
 sione posset sibi terminū plangare q̄ de

us in extremis tempus vite sue sibi plō-
 garet. z sic posset p̄pter h̄ gl̄iam dei pro-
 mereri. **E**rgo multum reprehensibiles
 sūt isti qui suos debitores angustant ter-
 mino adueniente. z cum sine damno ip-
 sorum solutōem plangare possent. z ab
 eis extorquent cum tamen alias libent
 eis soluerent si possent. **E**t talibz immi-
 sericordibus remittetur eadem mensu-
 ra. **U**nde **G**rego. **D**eī misericordiam nō p̄t
 p̄mereri q̄ misericors p̄ximo non fuerit
Beda super epl̄a **J**acobi. **S**ine miseri-
 cordia iudicabitur ille. q̄ cū facere possz
 non fecit misericordiam. **E**x quo maiorē q̄s
 misericordiam a domino consecutus est. eo i
 iustius indigentī p̄ximo misericordiam de-
 negat. **N**on q̄ compulsus p̄ metu iur-
 rauit se aliq̄d daturū z huiusmodi non
 soluit. qz tal' scdm **T**homas scda scde
 q. 98. non excusat a peccato mortali nō
 implens qd coacte iurauit **E**t **R**ay. d̄
 q̄ talis quantuscūq̄ fuerit metus nihū
 loimūis obligat dūmodo sit d̄ relicta
 secus est de relicta. **S**ed talis solūes
 qd coacte p̄misit p̄t illud repetere. et
 alius coram deo semper tenet restituere
 quicquid extorsit contra deū si saltez
 indulgentiam peccatorum consecq̄ volu-
 erit. **I**tem qd si aliquis ex impetu iuras-
 set illd̄ qd deliberate non iurasset. **R**e-
 spondeo scdm **G**uil. seruare tenet si est lē-
 citū. **S** **D**ecimū q̄ maledicta p̄ba
 p̄ferūt. sicut lutores faciūt maledicēdo
 deo cū nō p̄sperant i ludo taxilloz. qui
 culpā diabolicā retorquet i diuinā ino-
 centiā. **E**t idō dō maledicūt z sc̄tis qd
 erz horribile ē audire. **H**oz em̄ iudicioz
 p̄ticipes sūt q̄ talibz iudiciatibz hospicia
 p̄cedūt. v̄l q̄ vestimēta ipoz delusa diue
 dūt v̄l q̄ cū ipis familiarit bibūt. v̄l ab
 eis sorte luminis recipiūt. **D**ēs ei tales
 sic maledicētes d̄o v̄l matri ei⁹ v̄l sanctz
 non possunt absolui nisi ab ep̄scopo v̄l
 ab eius penitentiario. **E**t maxima debz
 eis iponi p̄nia. put d̄ extra de maledi-
 cis. statuimus. vbi plura diuēnes s̄

precepto

suum. murmurando contra creatorē suū
 reprehendendo eū in factis suis. **Q**ue
 ritur vtz maledictio sit pccm mortale.
Rndeo fm beatus **L**ho. scda scde. q.
lxxvi. Maledictio de q nunc loqmur ē
 p quam nūciatur malū q̄ aliquē vl im/
 precādo vel optando. **Q**d qdē fm se re
 pugnat charitati proximi. ergo est pec/
 catū mortale. **U**n de. i. **L**oz. vi. Neq̄
 maledici regnū dei possidebunt. **E**t tā
 to grauius quanto personam cui male
 dicimus magis amare et reuereri debe
 mus. **U**n **L**euīt. xx. Qui maledixe/
 rit p̄i vel m̄i. morte moriat. **C**ōtingit
 tñ eē veniale. vel ppter paruitatem ma
 li quod quis alteri imprecatur. vel ppter
 affectū eius q̄ pferit. dū ex leui motu vl
 ex ludo. vl ex surreptione aliq̄ talia ver
 ba profert. qz peccata p̄boz maxime ex
 affectu pensant. **Q**uerit. **Q**ue sit pe/
 na pferentis maledictionē q̄ deū. **R**nde
 deo. **S**i q̄s q̄ deū vl aliq̄e sanctū. ma
 xime q̄ brām yginem talia p̄sumpserit.
 debet septē diebus dñicis p̄ foribz ecclē
 in manifesto esse dñi missa dici. ita q̄ vl
 tima die nec palliū. nec calciām ēta: sed
 corrigiām circa collū habeat. z q̄ septē
 p̄cedentibus sextis ferijs ieiunet in pa
 ne z aqua. nec ingrediatur ecclesiā. z in
 quolibet dictoz dierū tres reficiat pau
 peres. et si non p̄ tres. saltem duos vl
 vnū. **E**t si hoc nō p̄t. illud in penā aliā
 cōmutes. **E**t si predicta renuerit. debet
 ei in dñi ingressū ecclē. z in obitu dz ca
 rere ecclāstica sepultura. **S**z hecōia fm
Boffre. p̄ tribunali fiūt. **L**etex in iudi
 cio aie discret⁹ sacerdos molliat hūcri/
 gozem. **U**ndecimi sūt qui iurāt
 per deū et sanctos. cū hoc obligāt se ad
 aliquā penā. vt dicēdo **P**er deū si hoc
 non fecero. vel. si nō est sic sicut dico. tñc
 hoc accadat mihi vel filijs meis. **U**l sic
 dicēdo **N**unq̄ p̄ diem vnā viuā. vl ad
 hucodie moriar. **U**el sic. **N**unq̄ ab
 oculis tuis viuēs discedam si mentiar.
 vel. **D**e nūq̄ misereatur anime mee

si non fecero quod dico. et sic de alijs.
Et tunc fz Aug⁹ illa p̄ que sic iurat ob
 ligat deo vt hoc sibi vel illi euentur si se/
 cus est q̄s dicit. **E**t satis horribile ē se vl
 suos mēdaciū sic obligare. **N**ec etiā hō
 faciliū se debet obligare. etiā in cā vera
 qz stultū est se sic obligare. maxie si nllā
 causa subsit. nec vrgens necessitas. **E**x
 empluz legitur q̄ quidam vsurarius in
 morte compunctus. rogauit duos amē
 cos suos vt pecuniam vsurariam quaz
 eis tradidit. restituerēt. **E**t p̄mus se ob
 ligauit hoc facturū sub imprecatione i/
 gnis sacri. **S**ecundus se obligauit sub
 imprecatione lepre. **Q**ui post obitū istū
 us vsurarij negligentes in hoc negotio
 fuerūt. volentes p̄mitus cum ista peccā
 tia aliqua lucrari. et postmodū eam re
 stituere. **E**t mox in illis infirmitatibus
 ambo consumpti sunt prout se ip̄os ob
 ligauerunt. **D**uodecimi. cuius quis iur
 rat q̄ nolit ludere etiam pro poculento
 vel esculento. **E**t sic secundum **H**enri
 cum de firmaria semper peccat mortālē
 ter quotienscunqz ludit. **I**tem qui iurā
 uit non chōrizare vel non tabernam in/
 trare. et sic de alijs. que homo licite po
 test iurare. z talia tenentur seruare. z quo
 tienscunqz oppositū scienter fecerit: moz
 taliter peccat. **T**redecimi. qui cuius so
 lennitate periurium solennizatum com
 mittunt. et hoc ē mortalissimum pecca
 tum. **U**nde per tres digitos quos po
 nit quis super sanctos. significat q̄ cor
 pus et animam et res siue famaz dat in
 potestatem diaboli. **I**mmo fm **B**uil.
Lugdunēsem in summa viciorum. qui
 scienter periturat in primo periurio ma
 num diabolo dat cuius qua tangit euan
 gelium vel reliquias sanctorū. et donec
 ille peniteat pro periurio: man⁹ illa dia
 boli est. **E**t quā docunqz manu illa se si
 gnat. ipse se signat manu diaboli. et nō
 potest penitere vel absolui nisi restituat
 illi damnum cui iurauit. **S**ciendum q̄
 grauitas vel magnitudo illius peccati

De secundo

sz per iurij perpendi potest ex hoc qz ta
le peccatu p eius est alijs peccat. qz cuz
alia peccata fugiunt et quasi timet res sa
cras. pccm per iurij no timet eas. s illis
appropinquat. Si aliquis vult fornicari.
si est in ecclesia exit inde. si est in cimi
terio ab eo recedit. Et si est ppinquus
ecce vel cimiterio. elongat se ab eis. Al
leyero qui vult per iurare intra eccliam:
si est extra: accedit ad altare et comittit
pccz per iurij qnqz sup altare. qnqz sup
euangeliu. qnqz sup corpus. qd horren
du e. Dix e quo terra ipm no absorbe
at. et quo angeli q circa corpus chri snt
eu no perimunt. Item ipe videtur peior
diabolo: qz diabolus timet res sacras et
quasi reueret. qd ille non facit q piurat
Ite talis qntu in se est: vult malus ma
lu facere chro q crucifixo res eius Ipsi
eni intulerunt chro tm malu pene. piur
eu vult inuoluere in malu culpe. qd de
terius est: in hoc q assumit eum et oes
sanctos in testimoniu sue malicie z iniu
sticie. Quia fm Thomas scda scde. q.
lxxxix. Jurare est deuz inuocare. Et fz
Aug. Jurare est deum in testem addu
cere. qd idem est. Scdo quia grauitas
per iurij perpendi potest ex austeritate pe
nitentie. quia fm canones pro per iurio
manifesto et solennizato. debet imponi
penitentia septennis. Tame Raymu
dus dicit q inspecto modo per iurij. vl
qualitate persone. et ceteris circumstan
tijs. vel maior vel minor penitentia est
imponenda. Concordat Host. Tertio
patet q ex eo q fm Host. hoc cri
men in penitentia comparatur homici
dio voluntario. Quarto patet ex eo q
piurus infamis efficitur. nec postea qn
tuncunqz peniteat in testimoniu recipi
tur. extra de testi. Quinto ex pena que
inflicta est etiam in presenti a deo super
per iuros. Unde legit q quida Deca
nus ecclesie Coloniens quinqz marcas
auri de pecunia sue ecclie fratri suo car
nali misit mutua do. quo Decano mor

tuo Canonici debitu repetit. et qz sup
per hoc no habebat testes. ille pnaat
debitu negauit. qd cu iuramento firma
uit. q redies domu. in media via rema
sit immobil. ita q nec ante nec retro pore
rat se mouere. et silt fact fuit mur. tbo
in corde suo vouit q ad locu piurij redi
ret. z sua malicia manifeste diceret. z re
stitueret ecce pecunia detenta iniuste. z
sic penitentia ducit liberat est. Et ali
ud exempli legit q qdam sup sepulcru
sci Patacij martiris piurauit. et mor
manu retrahere no potuit. et sic oibus
malicia z iniusticia innotuit. Querit
Quare p euageliu z reliquias scdz iura
mus. Rn deo fm Thom. scda scde. q.
lxxxix. Ome iuramentu pncipalit referit
ad ipz deu cuius testimoniu inuocat. Sel
cudario at assumunt alique res no fm
se h qntu in eis diuina pntas manifesta
tur Sic iuram p euageliu. et p eu cuius
pntas in euagelio manifestat. et p scos
q hac pntatem crediderunt z fuauerunt
I Quartidecimi. Qui recipit vel
cogit aliquem false iurare. et sic recipit fri
uole iuramentu ab illo: peccat mortalit
Ro e. qz qz pellit aliu ad iuradu. z scit
eu false iurare. vincit homicidiu. z omittit
duplex homicidiu. qz ille occidit cor
pus. et ille aiā. Imo duas aiā. illi
sz q iurat falsu. z sua ipi q recipit. vs
xxij. q. v. Ille. z. c. q exigit. In h cor
dat Henr de fir. in expone scdi pcepti
Sced q siqs diceret. Ex istz seqret
q nlls possz aliu cogere ad sibi solu dli
si nlls dret accipe a liq d iuramentu. Rn
deo q ad iudiciu pt eu citare z iusticiaz
ab eo exigere. z si tibi negauerit quod pt
ipe scire si receptur es iuramentu ab eo
vl no. qz fz Arz. p. p. h. De futur p
gribz no e de emiata pntas. Qn at p
deras q alit ee no pt z nih il pt tibi am
pli fieri nisi iuramentu. qd g iuuat reil
lud iuramentum qd sic friuole ab eo reci
pis. Rone vna mesura vini valeret p
tibi qz tale iuramentu piurij. Ergo qu

omnis...
torre...
tare...
sic p...
offer...
nisi...
re au...
si dicit...
qz...
no...
spondeo...
frequent...
um...
cipien...
Quia...
ho...
min...
n...
min...
non...
q...
iuramentum...
te...
can...
nes...
rali...
fi...
th...
ri...
quom...
Inde...
in...
alij...
iuramentum...
ta...
iuris...
fallu...
d...
tia...
men...
q...
p...
negant...
al...

omni noyult iurare tunc interrogat credi
 rore d' coiter fieri solerit yelit eū suppo-
 rare d' iuramento Etia qñq; a bōis hoib;
 fit petitiōt eū suppo:ratū habeāt Tūc
 offer hoc dō i paciētia cordis tui qd ille
 tibi solueretenes. z ex fraterna charita-
 te ora deū p eo. z erit tibi meritorū Sz
 si diceret ex hoc sequeret p'fusio mea.
 q; crederent me hoies iuste agere cum
 ab eo iuramentum nollem accipe. **R**e-
 spondeo q; ppter malos homines q; vt
 frequent malum iudicant. nō debes de
 um offendere z aiaz tuam perdere sic re-
 cipiēdo scient falsum iuramentū ab eo
Quia fm **Chryso. sup Math.** **O**is
 hō scdm se estimat altez. fornicarius ne-
 minem putat esse castū. **C**astus de for-
 nicatōe non facile suspicatur. **S**upbus
 neminem humilem putat **H**umilis ne-
 minem putat supbum. ppter tales ergo
 non debes deum offendere. **S**ciendū
 q; si vnus malus p'perea q; non recipis
 iuramentum de te malum iudicat tunc
 se vel octo econuerso de te bonum iudi-
 cant. z te p'perea cōmendāt ap d' homi-
 nes z deū q; deū z aiaz tuam i hoc hono-
 rasti z eum a iuramento falso suppo:ra-
 sti. sicut mali ex omnibus maluz iudicāt
 sic boni bonum. **U**nd **Chry. sup Ma-
 th.** **S**icut difficile est aliquem suspica-
 ri malum qui bonus est. sic est difficile ali-
 quem suspicari bonum qui malus est.
Unde etiā **Bregō. i omel.** **Q**uātū vos
 in bono pficitis. tantum etiam bona d'
 alijs sentitis **S**ciendū tamen q; exigēs
 iuramentum si est p'sona publica. vtpu-
 ta iudex non peccat. quia tenet ex ordie
 iuris recipere iuramentum siue sit vey siue
 falsum. **I**te q; ipa p'sona publica nō vi-
 det exigere iuramentū h' ille ad cui' istā
 tiā exigit. **Q**uāt dō displicet recipere iura-
 mētū scient flm pzi h' exēplo. **L**egit
 q; qdā bon' hō citauit qndā ad iudiciū
 p'p' aliquā summā pecunie z ille istantē
 negauit. z se ad iuramentū exhibuit qd
 ali' ab eo accepit licet sciret eū flm iura-

re scient. **T**ercio sequenti nocte rap-
 ad iudiciū dei. vidit chz im sedere in sede
 maiestatis sue exigentes ab eo rōem de
 anima illius qui iurauit z de aia sua p/
 pria qui cognouit ambas esse damnan-
 das. **T**ūc iudex q; siuit cur iuramentuz
 ab alio recepisset. **E**t ille. q; mihi meuz
 negauit. **E**t iudex. **N**onne debuisti po-
 tius p'dere talem subam q; ipius aiam
 z tuam? **N**onne aia melior ē q; ois tē-
 poralis suba? **T**ūc iudex fecit eū fla-
 gellari. **Q**ui euigilans oia q; sibi accide-
 rant: enarrauit **E**t i signuz hui' plagas
 in corpore z in dorso suo ostendit: quod
 nullo modo potuit sanare donec penitit
 itz de' sibi illud p'ccm indulsit. **R**

Queritur in quib; casibus p't q's iu-
 raret etiam iuramentū recipere ab alio si-
 ne peccato? **R**espondet. **P**rimo cū ali-
 quib; suadet aliqd bonū qd ē eis vtile.
 z non credunt verbo simplicī. concedit
 nobis iurare. 22. q. p. non est 3. **U**nde
Isidō. **P**lerūq; sine iuramento loq; dis-
 ponimus. h' incredulitate eoz qui non
 credunt quod dicimus iurare compelli-
 mur. **S**ecōdo potest etiam quis innocen-
 tiam suam purgare iuramento cū men-
 daciter a malis informatus est z iniuste
Et in hoc casu debet sibi credi nisi con-
 trarium p' testes posset cōuinci. **T**ercio
 ad p'firmationem debitorum vt cuz q's
 non habet fideiussorem ponere. z alias
 nolunt sibi credere. tunc potest iurare se
 velle in tali termino soluere. z si sic inten-
 dit z suum posse facit. nec peccat iurans
 nec etiam recipiens iuramentum **U**nd
Augu'. de verbis apli sermōe. 23 **Q**ui
 exigit iuramentū si nescit alium falsum
 iuraturum: z dicit iura mihi vt ei fides
 fiat. non audeo dicere p'ccm. tamen hu-
 mana tempratio est. **Q**uarto ad dubi-
 etat' remotōem vt si p' religiosa iuref.
 verbi gratia. **S**i duo p' re aliqua siml'
 litigarent. z alicui certe constaret q'mo-
 do se totum factum haberet. tunc talis
 sine omī p'ccō posset iurare. z certitudē

De secūdo

nem illi? dubij enarrare sic a litigio illi cessaret. Quinto ad pmittēdū obediētiā suis superiorib; v'l fidelitatē suis p'lat' v'l etiā alicui cōmunitati, v'l ex pte officij v'l alijs de causis licitis. Tamē sciendū q' q' p' officiu. q'd a p'lat' v'l a p'silio ciuitatis cōmittit. si intēdit sic facere vt iurat non ē p'ius. **S**z valde sollicit' eē d'z q' illud q'd iurauit p'misit. vt h' fm exigentiā iuramētū ad effectū p'ducat. **A**lias si fraudē faceret exeq'ndo h' q'd iurādo p'misit toties p'ur' efficacē quociens h' scient' trāsgredere. **E**rgo valde magnū z terribile ē sic aliq'd recipere super iuramētū. q'z tal' aiām suā p'ciōsā ponit p' p'ignore. **S**i aut' p' aliq' negotio vt me ch'antici iurant v'l aliq' officio vt ceteri officiales. z hoc in p'ncipio nō intēdit exequi vt iuramentū exigat. h' p' lucz' z affectū acquirēdū iurat. ipō facto sic iurādo est p'ur'. z q'cienscūq' postmodū ita iuramētū trāsgredit'. toties mortaliter peccat. **Q**uā iuramēta p'ringūt que iurantes adimplere non intendunt. **E**t q' scienter dant occasionem talibus trāsgredienti sua iuramenta. vel eos p'pter suum lucrum ad talia inducūt rei erūt i peccatis illoz z deū grauit' offendunt quia plus debent diligere salutem p'xi moz q' p'xiūm lucrum v'l commodum.

Quīndecimū q' votūz dō factū trāsgrediuntur. **U**nde ad maiorē huius euidentiam circa votum p'ncipaliter septem sunt notāda.

Primo quid sit votum. z que. z quot requiruntur ad votum. **R**espondeo fm **H**enicū de firmaria. **V**otū est spontanea p'missio cum deliberatione z obligatione firmata. vel sic. **V**otum est conceptio melioz p'positi cum deliberatione firmata ergo patet q' ad votum tria requiruntur. **P**rimū est p'positum voluntatis q'z debet fieri ex animi libertate. non autē ex coacta necessitate. **E**x quo patet si aliquis cogatur metu cadente in constanter v'z ad aliq'd vouēdū. nō tenet exoluere

re. **S**ilr si parces v'l cognati alicui' uerūt aliq'd votū p' aliquo eo ignorante ip'e postmodū p't hoc acceptare v'l nō. q' votū d'z fieri ex animi libertate. **E**t h' est p'mū q'd requirit' ad votū. **S**cōm ē de liberatio voluntat'. q'z si aliq' subito aliq'd bonū p'cipiat. non obligatur ex voti necessitate ad seruandum. sed solū ex quadam decentia z congruitate inquantuz diuinis z bonis instinctibus non est resistendum. **T**ercium est q' votum sit de re bona. aliter non obligat dicente **M**. in li. de summo bono. **I**n malis p'missis rescindē fidem. z in turpi voto mutā decretum. z. xxiij. q. 8. **I**dem in eodē libro. **Q**uod incaute vouisti ne facias.

Sciendū q' votū licitū sp' obligat ad seruandū si uouens sit sui iur'. q'z ei' trāsgressio ē mortale p'c'm. (exceptis q'tuor casib;). **P**rim' ē si aliq's uouit sub p'ditione. nō tenet exoluere votū. puta si aliquis uouit beate uirgini ieiunare si sanet. tal' si nō sanet in tpe p'fixo nō obligat ad solutōem voti. z sic d' alijs. **S**cund' si accedit dispensatio ei' q' dispensat' re p't i voto. q' tū nunquam fieri debet nisi in eque bonum vel in meli' cōmutat' re. **Q**uerit' q's p't i vot' dispēsare. v'l vota cōmutare. **R**espondeo fm **R**aymūdū diocesan' epūs p't suis s'bditis oīa vota cōmutare. v'l et' cū eis dispēsare exceptis quattuor vot'. **P**rimū est votū p'tinentie quia cum v'x aut m' q's possit aliquid melius inueniri in q'd cōmutet. vt p' **E**ccl. 26. **N**ō ē digna ponderatio aīe p'tinent'. **S**cōd' ē terretē. scz pugnādo p' fide christiana. **T**ercium est votum uisitandi limina apostolorū petri z pauli. **Q**uartū votū uisitandi liminaria b'ī **J**acobi. in his solū papa p't dispēsare. z ita fuit curia **A**liā uo vota possunt ep'i cōmutare z aliq' in voto dispēsare. naz q'n docet q's absolute determinat' aliq'd votū nō esse seruandū d'z esse dispensatio voti. **V**erbi grā. si illud quod uouetur esset malū vel inuti

verū malis non impeditur
est committitur et quod cadit
voto. **Q**uoniam **T**homas. votum
est malis non. **E**t idem in talibus
causis est dispensatio votum ne
seruandis. **E**t hoc dicitur v'z p'
nō. **S**ciendū autem votum dicitur
p' hoc quod seruanādo et
alium imponit. **Q**uod minus
cōmittit' q' in vno d'p'ositi
tam en in auocatur p'lat' u'
sistit. **P**ro quo seruanādo q'
dum u'z vota cōmutanda z
tur' aliter auocatur z causa
tas. **S**ed que est causa suffi
pensando de votis. **R**espondeo
bet. **S**ufficiens causa est p'
si uouentium emendati
merito dicit q' alius dicit. **S**
infirmitas. vt seruit' abstinere
nō ē. **C**ambius z incant' lan q'
in talibus potest fieri d'p'ositi
caus' cuius est impotentia r'v'
tas accedit. **N**am quocūq'
en dūm impedit' si d'p'ositi
sup'ueniens voto i' eo ob
auit. **S**i si aliquid possit
uerit' potest fieri d'p'ositi
gatio q'nt' ad hoc p'uta si a
uouit cōmutare cōcedit' pot'
tate i' uouente p'ficere nō p'
gāt. **D**ocet' sic intelligendo fr'
cū d'p'ositi h'ic' est oīa i' potens
na d' a t'ro. **S**i aut' h' impo'
ita q' totū p'ficere non possit. ut
net' solū h'ignas ad illud q'd pot'
alia d' non. **Q**uartus casus est
non sit sui iuris. quia quicūq'
testat' aliter non potest aliter
quod illud cui subest a d'p'ositi
oīa impedit'. **I**n de seruit'
d'no non potest uouere quicūq'
cum impedit' a seruitio d'p'ositi
alioq' subest. **Q**uod
q' uouit cōmutare. **S**ed solent' h'
v'z p' p'lat' p'lat' fm **T**h

precepto

level maioris boni impedimentum qd
 est contra rationem ei⁹ quod cadit sub
 voto. Quia fm Thomam. votum dz
 esse melioris boni Et ideo in tali casu ne
 cesse est qd determinetur votum non esse
 seruanduz. Et hoc dicitur dispesatio vo
 ti Sed comutatio voti dicitur quando
 p hoc voto quod seruanduz erat aliqd
 aliud imponitur. Unde minus est vota
 comutare qm in votis dispensare vtriusq
 tamen in autoritate patorum ecclie co
 sistit. Pro quo sciendum qd ad dispesan
 dum vel vota comutanda duo reqrun
 tur scilicet auctoritas z causa siue necessi
 tas. Sed que est causa sufficiens in dis
 pensando de votis. Respō deo fm Al
 bertū. Sufficiens causa est paupras vt
 si vouit ieiunium z mendicans non iue
 nit iyna hora qd ei sufficiat. Similiter, z
 infirmitas. vt si vouit abstinentiam a vi
 nor a carnibus z incurrit languorem: et
 in talibus potest fieri dispensatio. Ter
 cius casus est si impotentia z impossibi
 litas accedat Nam qui se quid votum fi
 endum impediret si psens esset hoc ipm
 superueniens voto facto obligationem
 aufert. Nā si aliquid possibile sit dū vo
 uetur: postea fiat impossibile. tollit obli
 gatio qntuz ad hoc: puta si aliqs diues
 vouit edificare ecclesiam: postea paup/
 tate supueniente pficere nō pōt non obli
 gat. Hoc tñ sic intelligendo fm Henri
 cu de fir. si fact⁹ est oīno ipotens. absolu
 tus est a toto. Si aut sit impotēs in pte
 ita qd totū pficere non possit. tunc rema
 net solū ligatus ad illud qd potest z ad
 aliud non. Quartus casus est si vouens
 non sit sui iuris. quia quicūqz subest po
 testati alieno non potest aliquid vouere
 quod illum cui subest a debito subiecti
 onis impediāt. Unde seruus q subest
 dño non potest vouere quicqz quod pōt
 eum impedire a seruitio dñi sui. et sic de
 alijs subditz. **¶** Tercio notādū
 qd votū ē duplex. scz solēnez simplex Et
 vtriusqz transgressor fm Thomam se

cunda scōe. q. 87. peccat mortalit^r Qui
 dā graui^r peccat frangēdo votū solēne.
 dist. 27. Si vir. Et vortuz solēne dz qd
 fit p susceptōem sacri ordiis. vlp p pfectio
 nem expressam vel tacitam factaz alicui
 de religionibus approbatis. Simplex
 votum est de non contrahendo vel casti
 tatem seruando. z huiusmodi Et quan
 to manifestius est emissum tanto maior
 penitentia debetur transgressori. Loqn
 do de voto simplici. tunc sciendum secū
 dū Henricū de firmaria qd peccat mor
 taliter qui post simplex votum continen
 tie contrahit matrimonium. Tuz quia
 facit contra preceptum diuinum quo di
 citur. Nouete z reddite. Tum qz in fo
 ro conscientiez apud deum tantum ob
 ligat quantum solenne simplex votum.
 Ex quo euidenter patet qd p hanc fa
 ciunt q inducūt p solūz licentiam ali
 quas personas postvotum simplex con
 trahere matrimonium. Qui peccat tri
 pliciter. Primo q suo consilio impellit
 aliam virginem ad peccatum mortale.
 scilicet transgrediendo votum: quia qui
 cunqz dat consilium vel auxilium vel fa
 uorem ad aliquid quod est peccatū mor
 tale erit particeps illius peccati. Unde
 Aug⁹. sup Joannem. Homicida dia
 bolus dicitur non q gladio armat⁹ vel
 ferro cinctus ad hominem venit. sed qz
 malum verbum seminavit. Noli ergo
 tenō putare homicidam quando proxi
 mo tuo mala psuades. Scōo qz perso
 nam illam maximo periculo exponit cū
 fm certiore opinione nunqz possit pete
 re debitū sine peccato vnde lz petere nō
 debeat. reddere tamen tenet. Tercio qz
 xpm spōsum illi⁹ pginis grauit^r offen
 dit. qui dat consilium vel auxilium tali
 bus ad contrahendum matrimonium
 Hoc patet. quia tales virgines post vo
 tum continentie spernunt christuz. quē
 primitus pre omnibus viris sibi eleger
 runt. Qd non est modica irreuerentia
 ipi xpo qd p eo elegit vnū aliū spōsum q

De secūdo

est minus pulcher. minus bonus minus
dulcis. minus diues. et sic de alijs. **Ite**
propter voluptates breuē sue misere carnis
derelinquit dulcedines celestis gaudij. et
ipm deū q̄ est d̄s totius solatiois et om̄is
dulcedinis. **Insup** propter societates talis
mortalis sp̄s p̄uat se societate b̄te marie
p̄gis et om̄i sc̄oꝝ et om̄i angeloz vniuer/
salit om̄i electoz ī celo existētū. **Insup**
propter talē sp̄sum d̄anat se cū corpeꝝ aia
et associat se ad societate omnium dam/
natorum et omnium demonum qui sūt
ī inferno si sic moritur. **Ex** p̄missione di/
uina q̄nq̄ talis p̄go venit ad amaritudinē
vbi q̄ sūt carnis delectatōem. **Q** forte
h̄bit vitz iracūdiū q̄ eā p̄cudiet et multis
afflictionibz affliget. **Ite** sciēdū q̄ nūq̄
talis scient̄ deberet sibi talē desp̄sare. q̄
q̄ recipit p̄sonā alteri? voluntate ei? ta/
lem p̄ hoc q̄uit offendit. **Sic** ille xpm
q̄uit offendit. q̄ ei? sp̄sam sibi assumit
et ideo q̄nq̄ sequit̄ hoc malū q̄ nunq̄ be/
ne uiuūt nec b̄n̄ habebūt. nec ī corpe nec
ī aia. nec etiā ī rebz t̄p̄alibz q̄ sibi mu/
tuo discordant et diaboli ce simul uiuūt.

P **Quarto** q̄rit̄ ut p̄uonēs tene/
atur statim votū adimplere. **R**esp̄o deo
fm̄ **Buil.** Si votū ē absolutū. teneſ sta/
tīm cū p̄t adimplere. nisi i uouēdo aliud
habuerit ī mente. sc̄z q̄ sup̄ illā d̄icē v̄l/
lū terminū voluit adimplere. et tunc po/
terit vsq̄ ad illū terminū p̄fixum licite ex/
pectare. s̄ non vltra. **Et** d̄: Deute. xxiij
Cum votū uoueris d̄no d̄o tuo nō tar/
dabis illd̄ reddere. q̄ req̄ret illud d̄ns
d̄s tu? et si moratus fueris. reputabit̄ t̄
bi ī peccatū. **H**ocheu illi nō aduertūt
qui votū suū qd̄ deo vel b̄te **Marię** p̄gi
n̄ uel sanctę ei? uouerunt vsq̄ ad decem
uel ad viginti annos p̄trahunt. et sup̄ il/
los ira dei quandoq̄ etiā ī p̄senti vita
d̄eseuit. **E**xemplū legiſ q̄ fuit q̄dam
hō litterat? multo p̄vitiōz p̄uus. q̄ cuz a
q̄dam p̄ore ammonit? fuisset frequēter
ut seculo renūciaret et vitā suā emēdaret
et cū frequēter se hoc facere p̄mississet et p̄

missum nō adimpleret. incepit subito gra/
uiter ifirmari. **Q**ui cū misisset p̄ pot̄t
venies ad eū admoneret eū ut p̄missum
adimpleret subito clamare cepit: **O** pat/
ora p̄ me q̄ duos si ueniūt ad deuorandū
me. **Q**ui oꝝonibz ei? liberat? nō cura/
uit p̄missum adimplere. **E**t mox itez cla/
mare cepit. ecce ignis occupat me ad de/
uorandū. et itez petit orare p̄ se. **E**t ig/
nis per oꝝoem euauit. et sic itez libera/
tus ē. et p̄missum adhuc adimplere con/
tempſit quasi desperando: ad dei iudi/
ciū raptus audiuit p̄ferre sententiaz cō/
tra se de malis suis. et a raptu itez sub/
ito rediens retulit corā oibz uisā et audi/
ta. et q̄ ab eo esset p̄cisa ois spes salutis
Et addidit. **E**cce adsunt duo demōes
portātes vnam maximam sarraginem
ut frigar in ea in eternū. **E**t tūc clamare
cepit. **U**e. ue mihi: quia votū meū non
adimpleuīt de d̄oꝝ de salute aie mee ni/
hil curauī. **I**do sententia ire dei p̄lara ē
p̄tra me. **Q**ui cū hec d̄iceret vna gutta
d̄ sarragie cecidit sup̄ manum ei? q̄ vsq̄
ad ossa oibz uidentibz eū deuorauit. **E**t
ipe tūc ait. **N**unc credite. ecce me demo/
nes ī sarragine p̄hiciunt. et hec d̄icēs: ex/
pirauit infelicis. **Q**uinto q̄rit̄ de vo/
tis q̄ fiunt ī angustijs: an obligēt. **R**ū/
de o fm̄ **Buil.** mulieres ī partu uouētes
v̄l quicūq̄ alij ī angustia p̄stituti si ha/
beant deliberataz int̄rōem obligādi se
obligati sūt. **S**ec? ē subitō et indeliberate
Q **Sexto** vidēdū ē q̄ possint uouē/
re: et qui non. **C**irca qd̄ queritur **E**t
pueri possint uouere **R**ū deo sc̄dm̄ be/
atū **Thomam** sc̄da sc̄de. q. 88. **P**ueri
ante annos pubertatis duplici rōne uo/
uere non possunt. **P**rimo quia v̄t plu/
ribus patiunt rōnis defectū. hoc tamē
contingit ī aliquibz accelerari. **S**ecdo
quia sunt ī potestate parētum v̄l tuto/
rū qui sunt eis loco parētum: et ideo eoz
vota nō habēt effectum. **A**lle autē fili/
us qui uenit ad annos pubertatis est q̄
de sue potestatis quantum ad ea q̄ p̄t

uere d̄ici p̄p̄ria q̄ p̄uoc
gete impoſit: v̄l q̄ marmoz
bat. **E**tiam est de illa que est
p̄m̄. **Q**ui religioſus possit
re: **R**espondeo fm̄ deum **Q**
voluta. **L**um nullum temp
p̄m̄ita q̄a p̄dat? non po
d̄iti etia aliquid occupare d̄
v̄l d̄i d̄i d̄i d̄i d̄i d̄i d̄i d̄i
ti. q̄ non est sic potestatis.
Raymondū. **S**ic uenit no
qui sine licentia p̄m̄: n̄
sc̄dm̄ d̄i d̄i d̄i d̄i d̄i d̄i d̄i
erit ecclesie: v̄l ne d̄m̄ d̄o
d̄i. **S**ic uenit v̄m̄ p̄
solueret religioſos a uota s̄
gellum. **R**espondeo fm̄ **Q**
Ray. **S**ic religioſi ī ip̄o p̄m̄
soluit d̄m̄ d̄i d̄i d̄i d̄i d̄i
Thomam ī quodlibet q̄ cū
n̄ s̄m̄ p̄m̄ v̄l p̄ om̄i
ent̄m̄ r̄oſoſent. **E**t q̄ ī
religioſi d̄i d̄i d̄i d̄i d̄i d̄i
tatis. nulla s̄m̄ p̄m̄ v̄l
cū retinere oportet. **S**ed s̄
d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄
sub̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄
Queritur v̄tū alter coniug
obligaret v̄l ī p̄d̄i religio
Respondeo si non interuenit
nalis potest̄ alter uouere ī
gionem inuito alio. **S**ed possit
n̄ carnalis copulatio: v̄m̄ s̄
s̄m̄ d̄m̄ non p̄t. **S**ic uenit v̄
uouere v̄l. **R**espondeo q̄ non
s̄m̄ d̄m̄: max̄m̄ cō d̄i v̄l q̄
d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄
em̄ d̄m̄ v̄l d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄
v̄l cōm̄ d̄m̄: v̄l etiā d̄ m̄ d̄
v̄l q̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄
sua contrarietate. **S**ed v̄l p̄m̄
lia vota etiam ante m̄m̄
cum em̄ d̄m̄ talia vota s̄m̄
p̄m̄ d̄m̄ mane surgēdo. **E**t
n̄ d̄m̄ ī hoc sequit̄ q̄ d̄ d̄
cōd̄i ī q̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄

precepto

nent ad suā psonā: pura q̄ p̄votū obli-
 get se i religionē: v̄l q̄ matrimoniū p̄tra-
 har. Et idem est de filia que est i domo
 patris. ¶ **U**trū religiosus possit voue-
 re: Respondeo s̄m beatum Thomam
 vbi supra. Cum nullum tempus excel-
 prum sit in quo p̄lat⁹ non possit sub-
 ditiū circa aliquid occupare: ideo nulluz
 votū religiosi firmū est sine p̄sensu p̄lata-
 ti. q̄ non est sue potestatis. ¶ **U**n̄ r̄ sc̄m
 Raymūdū. Si vouerit non debet exe-
 qui sine licentiā p̄lati: ne forte sup̄ h̄ aliū
 scandalizarent si eoz cōsuetudines volu-
 erit excedere: v̄l ne detur occasio euagā-
 di. Item querit̄ virum p̄lat⁹ possit ab-
 soluere religiosos a votis factis ante in-
 gressum. Respondeo s̄m Thomam et
 Ray. Ipa religio in ip̄o p̄mo ingressu
 soluit huiusmodi vota. Addit t̄n̄ beatus
 Thomas in quodlibeto q̄ cū obediē-
 tia sit maximū votoz p̄ om̄i voto suffici-
 entissime recōpensat. Et q̄ ingrediens
 religionē nihil ibi p̄t retinere p̄p̄riū volū-
 tatis. nullū ḡvotum p̄p̄ria voluntate fa-
 ctū retinere oportet. Sed statim illud
 debet ostendere patri monasterij r̄ se ei⁹
 subijcere volūtatī. ¶ **S**eptimo
 queritur vtrū alter coniugatoz possit se
 obligare voto ingredi religioez sine alio
 Respondeo si non interuenit copula car-
 nalis: potest alter vouere r̄ ingredi reli-
 gionem inuito alio. Sed postq̄ inue-
 nit carnalis copula: tunc vnus sine p̄sen-
 su alterius non p̄t. ¶ **I**tem querit̄ vtrū v̄xor
 vouere possit. Respondeo q̄ non sine cō-
 sensu viri: maxime in his votis q̄ sine sc̄a
 dalovin p̄fici nō p̄nt. Tamen si v̄xores
 emisissent votū abstinentie peregrinatōis
 v̄l cōtinentie: v̄l etiā d̄ mane surgendo:
 vel q̄d cūq̄ aliud nō debet auctoritate
 sua contrauenire. sed viri p̄nt irritare ta-
 lia vota etiamsi ante matrimoniū p̄tra-
 ctum emisissent talia vota. sc̄z ieiunādo:
 peregrinando. mane surgēdo. r̄ m̄lier re-
 necur in hoc sequi v̄trū ei⁹ p̄sentire. ¶ **S**c̄
 endū t̄n̄ q̄ vir sola illa vota reuocare p̄t:

que ip̄a implere non p̄t sine sc̄adalo ip̄i
 us viri: sicut ieiunare: peregrinare: mane
 surgere: r̄ ire ad matutinas: et h̄mōi.
 Alia vero vota non: vt si vouerit q̄ da-
 ret aliquid de p̄p̄rio vbi est consuetudo
 q̄ mulier habet p̄t bona parafernalit̄ v̄l
 si vouerit ōdoem aliquā r̄ h̄mōi. ¶ **I**tem q̄
 ritur vtrū in votis cōficiendis vel dimit-
 tendis v̄xor r̄ vir ad paria iudicent̄. Re-
 spondeo s̄m Raymūdū. q̄ntū ad vo-
 tum cōtinentie s̄m oēs doctores vir et
 mulier ad paria iudicant̄. In voto aut̄
 abstinentie dicunt quidam q̄ cū vir sit ca-
 put mulieris: p̄t tale votū facere inuita
 v̄xore. Q̄d t̄n̄ intelligendū est s̄m Hu-
 gonem nisi per tale votū fieret p̄iudiciuz
 v̄xori de debito reddendo q̄d p̄ iura vi-
 detur satis p̄babile. In voto aut̄ pegri-
 natōis dicendū q̄ neut̄ p̄iugum p̄t alio
 inuito h̄ facē. Fallit t̄n̄ hoc in voto hie-
 rosolymitano: quia in fauore terre sc̄te r̄
 fidei xp̄iane p̄vir sine consensu v̄xor⁹ fa-
 cere hoc votū r̄ implere. ¶ **V**xor tamē vt
 consentiat est attent⁹ monenda. Inno-
 centi⁹ dicit q̄ p̄ter votū v̄ltramarinum
 neuter coniugū peregrinari p̄t sine p̄sen-
 su alterius. imo si aliq̄n cōsenserit p̄t re-
 uocare licet peccet. h̄ec Innocenti⁹. Et
 nota exemplū terribile de illis q̄ non p̄-
 soluunt vota sua h̄ suscipiunt dispensati-
 onem false r̄ sine causa. Legit̄ q̄m̄ d̄o
 cesi traictensi erat quidam rustic⁹ vsu-
 rari⁹ qui t̄p̄e p̄dicatōis sancte cruc⁹ cru-
 cem accepit: r̄ postea crucem r̄ votum re-
 demit quinq̄ libris r̄ circumuenit dolo
 dispensatorem cum posset dedisse. xl. li-
 bras. Iste sedebat quadam die in ta-
 berna dicens alijs qui vota sua p̄solue-
 runt. Vos stolidi transibitis mare sup̄
 periculo vite vestre r̄ expenditis sub am-
 vestram: ego autē redemi quinq̄ libris
 votum meum. Et cum domi maneam
 similem mercedem vobis habeo. Et sic
 iactabat se de dolo r̄ fraude sua. Nocte
 aut̄ quadam cum iaceret cum v̄xore sua
 audiuit in molendio suo quod erat voi-

De tertia

nui contiguū motū quasi molētis rote.
 Et dixit puero suo. **V**ade et vide quid sit
 in molendino: puer iur: et redijt horreo p
 cussus. **U**t dicēs. **Q**uid est tibi? Et il
 letant? horroz inuasit me in ostio molen
 dineyt cōpelleret me redire. Et ille Et
 si diabolus tibi sit: ego ibo et videbo. **I**n
 tra toga scapulis venit ad molendinum
Erat enim nudus: ostium aperuit et in
 trospexit: et vidit duos equos nigeri/
 mos: et viz nigrum stantes iuxta equos
 nigros: qui dicebat ad rusticum. festia:
 et ascende equus istū qui ppter te addu
 ctus est. **I**lle expavit. **E**t ille. **Q**uid tar
 das. pñcevestem tuam et veni. **E**rat em
 vesti eius crux affixa. **I**lle desperat? ex
 virtute voēs diabolice reiecta veste equū
 ascendit et vir ascendit alterū equū et sta
 tim deductus est ad diuersa loca pena
 rum ubi ille miser vidit pñem et mēm tot
 queri ppter res iniustas quas possideat
 et sibi hereditario iure reliquerit. **I**nsu
 per et alios q̄ plurimos ibi vidit. q̄s co
 gnouit. et vidit ibi quendam militem insi
 dētē in vacce furenti auerso corpore ita vt
 dorsum haberet ad cornua vacce q̄ huc
 illucq̄ discurrebat: ac crebris ictibus dor
 sum militis cruciabat. **E**t cum quereret
 rusticus: quare illam penam sustineret?
Respondit vaccam istam rapui sine mi
 scōia cuidam vidue: et ideo oportet me
 hanc penam sine misericordia ab ea tol
 lerare. **O**stensa est ei ibi sedes ignea et di
 ctum est ei: modo reuertere ad domū tu
 am: et post tres dies reuertaris ad locū
 istum et mercedem accipies in ista sede.
Dox demanere ductus semiuiuus et
 inuentus est in molendino ab ypoēs fa
 milia. **E**t conuocatis cognatis et amicis
 suis dixit omnia que ei acciderant et que
 viderat quasi sub desperatione. **L**oca
 tus est sacerdos q̄ cū amonēt eū ad con
 tritionem et confessionem. **R**espondit.
Quid p̄ sunt verba ista: non possum cō
 teri: superfluum video confiteri. et video
 q̄ d̄i me dispositū sit: necessarium esse imple

ri. **S**icq̄ miser ille sine sacramento eccle
 sie defunctus est.

De tertio p̄cepto

Memento vt diem sabbati sancti
 fices. **H**oc p̄ceptū refertur ad
 spiritū sancti bonitatem sicut se
 cundum ad filij veritatem: et primū ad
 patris potestatem. **D**ecet em̄ hoīem p̄ est
 factū de uotōis: hac die totalit̄ q̄ seē do:
 ita q̄ si hō quicq̄ in oīonib; v̄l etiā bo
 nis opibus p̄ totā septimanā neglexit h̄
 recuperet in ista die. **E**t **U**n ad cui
 dētiam huius p̄cepti querit quare sab
 bati dies fuerit translata in dominicā.
Ad quod dicendum q̄ hoc conuenit ra
 tioni. **P**rimo ob memoriā bñficij do
 minice incarnationis. **Q**uia sicut die do
 minica mundus fuit creatus: sic eodem
 die fuit p̄ mysterium incarnationis re
 creatus. **E**t hoc beneficium dignissime
 in memoria iugiter est habendum. quia
 p̄ hoc d̄s summā charitatē exhibuit. di
 cente apostolo. **P**ropter nimiam charitatē
 qua dilexit nos d̄s filiū suū misit. **E**t
 maxima em̄ charitate p̄cessit q̄ h̄bū et
 nū fieri et nasci homō voluit: vt nos del
 ficaret et vt hoīem abiectū ineffabilit̄ ex
 altaret. et vt hoīem medicū thesauro di
 uinitatis locupletaret. **U**nō **A**ug. sup
 canonicā primā **J**ohis. **A**mauit te do
 minus et fecit se p̄ te hoīes. d̄s subiecit se et
 exaltauit te: iclinauit se et suscepit te. **E**t
 naniuit se maiestate: et impleuit te diu
 nitate. descendit vsq̄ ad te: vt tu descen
 deres vsq̄ ad eum. **S**ecūdo p̄ memo
 riā beneficij resurrectionis que fuit dñi
 ca die facta: et q̄ est causa et exemplar no
 stre resurrectionis. **N**am illa die contu
 lit nobis tria bona. **P**rimo: q̄ morte
 nostram destruxit et eam in seipso occaso
 occidit. **N**am scdm̄ **A**ugustinū **D**ignū
 erat vt quia diabolus x̄pm̄ innocentē pi
 emit potestates p̄deret in eos quos sua

cōtinuū volūtes tēderet. **S**ed
 natura iūre rediret in mortalit̄m
 immortali p̄ssibi restitueret. **E**t
 immortales ab huius q̄ p̄
 rationem eterna beatitudine
 scaturit: cum certum sit q̄ ni
 debent caput suū p̄cessi
Secūdo in hominā p̄ d̄cali
 facti homo apparuit in car
 gnūm et exultantē rō
 cellat: ob hōm̄m cōpōs
 mille p̄mō. **S**icut mē
 demp̄tois sumis: p̄dōm
 bis q̄ iam gēti collat
 cio ne videamur iudicari
 mo iudicem obseuati
Ubi. **I**n sabbatū maximū
 bens ne iudicari videam
 p̄ dignitate die d̄nice. **I**
 cōtū q̄ duodecim dignitat
 cōmunit in scripturā. **I**n
 die eadem terant angelos
 die. **S**ed eadem die d̄nt an
 ulumū sup̄ montes armeni
 eadem die erigunt d̄s p̄m̄
 p̄m̄ iūm font: vocat d̄s
 ta quia eadem die plures
 na decem in eam filio
 bucipis ostendit i d̄m
 eadem die p̄s nar? d̄m
 p̄ eadem die p̄s h̄p̄s
Secūdo eadem die conuert
 vnum in nuptias: quod fuit
 gremū q̄ fecit i conspectu d̄i
Quia eadem die facit qu
 boim̄ quinq̄ panibus du
 bus. **N**am quia eadem die
 i domo cum palnis. **I**n
Decima quia eadem die d̄m̄
 tuis. **S**ecūdo quia d̄m̄
 tum in eum apostolis. **I**n
 eadem die erit dies iudicari
 nantur. **S**ed tunc commū
 sarrnis d̄s. **E**t q̄ bon
 rari: eborare debemus
 non letari in numero. **I**n